

Allan Nilssons fiolverkstad — en urgammal ladugård.

Detta är verkstan till en av världens bästa fiolbyggare

HAR INTE RÅD VM-STARTA!

Av ROLF SVENSSON

MORA (AB) Allan Nilsson, 42, från Vämhus i Dalarna, är en av världens bästa fiolbyggare och internationellt berömd för sitt hantverk. Men hans "verkstad" består av en urgammal ladugård, och det mesta jobbet får han göra hemma i köket.

Som ende svensk har Nilsson inbjudits till VM för fiolbyggare i Belgien men tyvärr blir vi ändå utan representant.

— Jag har inte råd att ställa upp, säger Allan Nilsson.

— Stipendier? Inte vet jag, men kan man få sånt?

Allan Nilsson började bygga fioler för 20 år sedan. I dag har han gjort 70 och de har gått ut över hela världen. Till tävlingen i Liège i Belgien är bara mästarebyggare inbjudna och till den skaran räknas Nilsson från Vämhus utanför Mora.

Tävlingen omfattar en hel kollektion instrument: Två fioler, en altfiol och en cello.

"Måste ju leva"

— Jag hade mycket gärna ställt upp i tävlingen men efter hand jag gjort instrumenten har jag fått sälja dem. Familjen — det är hustrun Ingrid och döttrarna Désirée och Asa — måste ju också leva, konstaterar Nilsson.

En fiol bygger man inte i brådrasket. En och en halv månad tar det innan instrumentet är klart.

— Hade jag en riktig verkstad skulle det gå snabbare förstås, så småningom måste jag nog ge upp. Det här är för primitivt trots allt, säger Allan Nilsson och visar på sin gam-

la ladugårdsbyggnad där han gör grovjobbet till sina världsberömda fioler.

Lackeringen av instrumenten är en mycket viktig detalj i hantverket. Medan andra byggare sitter i specialinredda rum med vattenridåer får Allan Nilsson lackera då frun och ungarna åkt in till Mora för att handla. Annars dammar det i köket! Den största framgången hittills nådde Nilsson vid en världsutställning i USA där han kom på andra plats.

— Den fiolen sålde jag för 1200 kr. I andra hand blev den värd 8000! En violinist i Stockholm bytte bort sin Benettoni (mästare från 1800-talet) mot en Nilsson — och betalade emellan.

Allan Nilsson importerar granvirke från Tyskland för sitt fiolbyggande. Han har inga precisionsinstrument och verktygen inskränker sig till en såg, ett stämjärn och några hemmagjorda stålbitar för putsning.

Måtten i fingrarna

— Jag har måtten "i fingrarna", säger Nilsson. Av de gamla mästarna finns inte mycket att lära. Fiolbyggare blir man bara genom ärligt arbete och ärligt trä som material — det är Nilssons valspråk.

Men den stråkkvartett som mästarebyggaren hade tänkt sig för VM-tävlingen i Belgien har alltså sprängts och det blir ingen svensk representant till Liège.

— Det är inte många som tror på oss nordbor som fiolbyggare och därför skulle det ha varit roligt att få ta ett nappatag med sydeuropeerna och amerikanerna.

Tyckland anses som fiolbyggarnas högborg just nu. I Sverige klagar de stora orkestrarna på svårigheten att få fina instrument reparerade av kvalificerat folk. Man har talat om import av tysk arbetskraft.

— Konstigt, säger Allan Nilsson. Jag har fått erbjudande om arbete i Tyskland!

Inte råd fortsätta

— Men jag förstår också musikererna. Det är inte många som har tid att åka till Dalarna för att laga ett instrument.

— Jag har helt enkelt inte råd att fortsätta som fiolbyggare längre, säger Allan Nilsson, vår främste representant i detta exklusiva skrä. Välkänd i expertkretsar världen över men ändå hänvisad till en gammal ladugård i Vämhus.

Allan Nilsson, 42 år, är internationellt erkänd som fiolbyggare. Men han har inte råd att ställa upp i fiolbyggar-VM i Belgien. Han måste sälja sina instrument efterhand för att klara livhanken.
(Bild: Hasse Carlbaum)